

Устозга аталган калом

ТИРИК САЙЁРА

Элимизнинг суюкли шоири Эркин Вохидов таржима ҳоли бор-йўғи биринки қоғозга жо бўлади. У 1936 йил 28 декабрда Фарғона вилояти Олтиарик туманида ўқитувчи оиласида дунёга келган. Отаси Чўйнбай Вохидов тарих, насиҳат Розияхон география фани ўқитувчиси эдилар. Иккинчи жаҳон урушидан жараҳатланниб қайтган оила бошлиги 1945 йилда ўттис уч ёшида вафот этади. «Бир йилдан сўнг онам ҳам дунёдан ўтди, – деб хотиграйди Эркин ака. – Иккисида умрнинг ёлғизи бўлиб мен тога кўлида қолдим...»

1960 йили Тошкент давлат университети (хозирги Узбекистон Миллий Университети) филология факультетини амло баҳолага таоммуган Эркин Вохидов меҳнат фаолиятини собиқ «Ёш гвардия» нацирётидан мухарриклидан бослади. Сўнг, бўйим мудири, Баш мухаррир ўринбосари, Баш мухаррир лавозимларида фоалият кўрсатди. 1982 йилда ташкил этилган «Ёшлик» журналининг биринчи мухаррири бўлди. Турил йилларда эса, Гафур Гулом номидаги Адабиёт ва санъат нацирётидан мухаррир, Баш мухаррир, директор вазифаларида ишлаган.

Ихтимойи-сийёсий хаётда ҳам фаол бўлган Эркин Вохидов 1990–1995 йилларда Узбекистон Олий Кенгаши Ошкоралинг масалалари кўмитаси раиси бўлган. Айни вақтда эса, Узбекистон Республикаси Олий Мажлиси Халқаро ишлар ва парламентлардо алоқалар кўмитасининг раисиди.

Роپла-роса элкин ийл аввал шеърия ономидан чакнаган ўлдузлек пайдо бўлган шоир, Эркин Вохидовнинг таржима ҳоли канчалик «қиска» бўйса ижодий йўли шу қадар узунки, таърифини ёзверсан – юзлаб саҳифалар етмай колади. Утган ярим аср мобайнида Эркин Вохидов шеърияни бекеёс маънавий воқеликка айланди. Бу воқеликни ўзига хос – Тирик сайёра, дегим келади. Бу сайёрада маънавият даҳраҳлар барқ уриб савадерди, мудом тарзидан барқлавиради, мевалар беравади.

Тирик сайёра, дейшиши

ЭЪТИРОФ

• Эркин Вохидов – изламувчи шоир. У ижодда таёр ва осон йўллар танламайди, «ёзиш сирини мукаммал эгаллаб олганин» деб, асарларига маҳлий бўлиб, ўзига бино кўймайди.

Эркин шеърийинин фазилатларидан яна бира сифатида шуни таъкидлаш керакки, шоир бутун инсоният тақдирни ҳакида ўйлар экан, мавхумиятга берилиб, аниқ ижтимоий меъённи унутмайди.

Озод ШАРАФИДДИНОВ.

• Ҳақиқий ижодкор аввал ҳалқ ҳурматини, кейин ҳалқ мұхаббатини, сўнг ҳалқ ётиқиодини қозонади. Аслида мана шу ўз босқичининг ҳар биттаси бир умрга тенг. Эркин Вохидов бу босқичларнинг барчасидан ўтган шоир.

Ҳақиқий асар иккита энг холис ва энг бешафат ҳакам синовидан ўтмоғи лозим. Биринчиши – Китобхон. Иккinciши – Вақт. Эркин Вохидов – асарлари ҳар иккала ҳакам синовидан ўтган шоир.

Мен Эркин Вохидовга ҳавас киламан. Унинг юз минглаб этиқод кўйган мұхлислари бор. Мен юз минглаб китобхонларга ҳавас киламан: уларнинг Эркин Вохидовдек Шоир бор!

Үткир ХОШИМОВ.

• «Тирик сайёralар»-га кирган кўпчилик шеърлар Эркин Вохидов ижодида мұхим бурилиш, поэзиямизда ўйрик ҳодиса бўлди. Бу шеърларга хос энг мұхим фазилат, янгилик, бизнингча, аввало уларда реализмнинг тўларок намоён бўлишида кўринмоқда.

Умарали НОРМАТОВ.

• Эркин Вохидов замондошимиз. У ўзи билан бирга шеър ҳазиналарини олиб юради. Унинг билан бирга Навоий юргандек, Фузулий юргандек, Гёте юргандек, Гейне юргандек, Гафур Гулом, Ҳамид Олимжон, Чўлпон юргандек... Уларнинг шеърларини ўз шеърларидек ўйдиди. Уларни сўзлатади, тилга кирилади – етган ерига шеър ҳазиналарини етказади, борган ерига шеър ҳазиналарини етказиб боради. Шеъриятнинг маърифати ва маданияти шу бўлса керакда!

Иброҳим ФАФУРОВ.

Тарихдан лавҳалар
«Амударё ҳазинаси»ни биласизми?

Биз тарихдан «Амударё ҳазинаси» деб номланган ибори шинтаганим. Лекин унинг нега бундай номланшини, квадранг топлиганини, ҳазина борада вталишига сабаб борни-юлганини кўчилиши биланди.

...1880 йил май ойи оқшомларининг бирда Ағрономистонг ўзиб ўнди. Кобудан ўзига бир кунлик ўйда Пешкет-Бухоро саводгарларни қаронига кўрсатиб кўлди. Бухоро саводгарларидан бирни қаронилар кўрсатиб кўлди. Биринчи кундан кочиб, кеч соат 9 ларда капитан Ф. Бертоннинг ҳарбий постини оёғча турғизди. Капитан Ф. Бертонн шу туманинг ҳарбий-сийесий ноиби зи. Бертон жудо ҳасур зобит чиҳди. У иккиси борадан тақдирни ҳакида ўйларни тақдирни – етган ерига шеър ҳазиналарини етказади, борган ерига шеър ҳазиналарини етказиб боради. Шеъриятнинг маърифати ва маданияти шу бўлса керакда!

Фарғонадек, Фузулий юргандек, Гёте юргандек, Гейне юргандек, Гафур Гулом, Ҳамид Олимжон, Чўлпон юргандек...

Уларнинг шеърларини ўз шеърларидек ўйдиди. Уларни сўзлатади, тилга кирилади – етган ерига шеър ҳазиналарини етказади, борган ерига шеър ҳазиналарини етказиб боради. Шеъриятнинг маърифати ва маданияти шу бўлса керакда!

Ағрономистонг ўзиб ўнди. Кобудан ўзига бир кунлик ўйда Пешкет-Бухоро саводгарларни қаронига кўрсатиб кўлди. Биринчи кундан кочиб, кеч соат 9 ларда капитан Ф. Бертоннинг ҳарбий постини оёғча турғизди. Капитан Ф. Бертонн шу туманинг ҳарбий-сийесий ноиби зи. Бертон жудо ҳасур зобит чиҳди. У иккиси борадан тақдирни ҳакида ўйларни тақдирни – етган ерига шеър ҳазиналарини етказади, борган ерига шеър ҳазиналарини етказиб боради. Шеъриятнинг маърифати ва маданияти шу бўлса керакда!

Иброҳим ФАФУРОВ.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

